Skattebrottsanmälningarna kräver mer och mer arbete

Av avdelningsdirektör Sjunne Andersson, riksskatteverket

Arbetet med åtalsanmälningarna som gäller misstanke om skattebrott blir alltmer betungande. Av den statistik RSV inhämtar framgår att antalet anmälningar från skattechefer och RSV fortsätter att öka kraftigt varje år. Bara under år 1981 ökade anmälningarna med 43 % eller från 1 784 till 2 550.

Det är särskilt anmälningarna som avser misstanke om deklarationsbrott enligt 2—6 §§ och om försvårande av skattekontroll enligt 10 § skattebrottslagen som ökar, medan uppbördsbrottsanmälningarna enligt 7—9 §§ företer en mindre nedgång. Se tabell 1.

De förstnämnda ökade från 872 till 1 499, d v s med hela 72 %. Antalet anmälningar som avsåg försvårande av skattekontroll ökade med hela 138 % från 142 till 338. Antalet anmälningar har fördubblats varje år sedan 1978. Straffsatsen för försvårande av skattekontroll höjdes till högst fyra års fängelse fr o m den 1 juli 1982 i samband med att det ''nya'' bokföringsbrottet infördes i brottsbalken och fick denna högsta straffsats. Det finns all anledning att se strängt på detta brott. Inte nog med att den som struntar i att föra räkenskaper omintetgör eller försvårar kontrollen av den egna självdeklarationen utan samtidigt omintetgörs kontrollen av anställdas och affärskontakters inkomster.

Antalet misstänkta är högre än antalet redovisade anmälningar som kan ha omfattat mer än en misstänkt. Dessutom ökar antalet misstänkta efterhand som förundersökningarna pågår. Om misstanken ursprungligen avsåg en företagare kan förundersökningen ge till resultat 10—20 ytterligare misstänkta, t ex vid utbetalningar av svarta löner.

I statistiken har inräknats en del sådana fall, där skattemyndighetens kontakter med åklagare och polis resulterat i att en förundersökning igångsatts utan att formell anmälan skett.

Utvecklingen under åren 1978—81 framgår av tabell 2.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-31 13:44:19

Geografisk utbredning

I rättsstatistiken mäter man brottsligheten per 100 000 av medelfolkmängden Statistiska centralbyrån har räknat ut talen för skattebrottsanmälningarna år 1981. De av RSV gjorda anmälningarna har fördelats länsvis. Vidare ingår förutom anmälningarna enligt skattebrottslagen även brotten mot aktiebolagslagens låneförbud (12 kap 7 § 26 st) samt brott enligt taxeringslagen 120 § (10 st). Det är inte möjligt att dra några slutsatser vid jämförelser av de framräknade talen mellan olika län. I statistiken ingår t ex 202 anmälningar som avsett vägtrafikskatt, vilka initierats genom samarbete med polisen i samband med särskilda razzior. En del av länen kan ha haft branschgranskningar, där facit gett till resultat att granskningarna föranlett ett stort antal åtalsanmälningar. Det kan ha gällt den icke seriösa bilhandeln, pizzeria- och restaurangbranschen. En del hade avslutat dessa granskningar tidigare år och en del var inte klara 1981 o s v. Det skulle kräva noggrannare undersökningar för att kunna avgöra om folk i en landsända är mer ''skattebrottsliga'' än i en annan. Det kan möjligen också fortfarande finnas olika praxis för när en anmälan om misstänkt skattebrott skall avlämnas eller ej. En jämförelse mellan revisionsstatistikens siffra för fall, där räkenskapsmaterial helt eller delvis saknats och antalet anmälningar för försvårande av skattekontroll kan tyda på att flera anmälningar skulle ha gjorts. Dock kan anmälningarna om deklarationsbrott samtidigt också ha omfattat försvårande av skattekontroll, varför någon direkt jämförelse är svår att göra.

I tabell 3 har redovisats de framräknade talen för åren 1980 och 1981. Det kan vara intressant att jämföra siffrorna för varje län för de båda åren för att se vilka variationer som förekommer mellan dessa år.

När sker åtalsanmälningarna?

Tidigare gjordes åtalsanmälningarna ofta efter det att skatteutredningen var slutförd. Erfarenhetsmässigt framkommer det en hel del material och uppgifter i samband med brottsutredningen som kan vara till nytta även för skatteprocessen. Vid husrannsakan påträffas ofta anteckningar och underlag som kan ge en exakt inkomstberäkning i stället för en många gånger till beloppet tveksam skönsmässig uppskattning. Av 1 072 anmälningar som gjordes 1981 har 373 skett före, 165 under och 534 efter verkställd utredning/revision. 50 % av anmälningarna gjordes alltså före eller under revisionen/utredningen. Frånräknas de 202 fallen som avsåg vägtrafikskatt i samband med särskilda aktioner och som inräknats före utredningen blir procenttalet något mindre. Då har 36 % av anmälningarna gjorts före eller under utredningen/revisionen och alltså 64 % av anmälningarna gjorts efter slutförd utredning. Utvecklingen går mot att anmälningarna sker på ett allt tidigare stadium.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-31 13:44:19

Kategorifördelning

När det gäller deklarationsbrotten enligt 2—6 §§ skattebrottslagen har en fördelning gjorts av antalet misstänkta efter det inkomstslag eller den skatt, som dominerat beloppsmässigt i anmälningen. Underlaget för denna fördelning kommer från 1 015 anmälningar som omfattar 1 231 misstänkta, d v s samtliga anmälningar utom från två län som inte haft möjlighet att för år 1981 få fram dessa uppgifter. Som framgår av tabell 4 dominerade inkomstslaget rörelse.

Antalet domar

Utredningen av skattebrott tar ofta lång tid. Eftersom effekten av brottet är avgörande avvaktas ofta skatterättens beslut, innan brottmålet avgörs. De ökade satsningarna på polissidan börjar ge resultat. Domarna enligt skattebrottslagen ökar också stadigt. Antalet domar har uppgått till ca 400 varje år och under 1981 avkunnades 571 domar mot 489 under 1980. Om man räknar alla lagrum i skattebrottslagen som åberopats i domarna blir antalet bevisade brott 1 023 under år 1981 mot 843 under 1980.

Förenklade rutiner

RSV har fastställt interna rutiner för handläggningen av åtalsanmälningarna. Liknande rutiner tillämpas vid länsstyrelsernas skatteavdelningar. För att förenkla arbetet ändrade RSV rutinerna den 1 juli 1982 så att anmälningsakten ej skall förses med myndighetssigill och sys. Det räcker att alla till akten hörande handlingarna nitas samman med undantag av själva anmälan på RPS-blankett (Anmälan 3, RPS 403.1.5). Detta blankettset lägges löst in i akten. I anmälan bör alltid anges datum för resp års underskrift av debiterings- och skattelängd, då detta är datum för det fullbordade deklarationsbrottet. För att underlätta detta arbete infordrade RSV i fjor uppgifter från de lokala skattemyndigheterna om underskriftsdatum för debiterings- och skattelängderna avseende samtliga kommuner åren 1977—81. Förteckningen utsändes till alla länsstyrelser, lokala skattemyndigheter, åklagare, EKO-rotlar och skattebrottsrotlar. Komplettering av förteckningen kommer att ske varje år. Blanketten som avser Anmälan till åklagare (RSV 3535) kommer att omarbetas och förenklas när ny upplaga inom kort skall beställas. Det är givetvis angeläget att rutinerna kring åtalsanmälningarna blir så enkla som möjligt, inte minst med tanke på den ökade arbetsbörda dessa innebär.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-31 13:44:19

Tabell 1
Åtalsanmälningar avseende skattebrott år 1981 (1980)

Län	Deklarations-brott (2-6 §§)		Uppbördsbrott (7-9 §§)		Försvårande av skattekontroll (10 §)		Summa anmälningar	
AB	305	(164)	228	(350)	86	(71)	619	(585)
C	33	(24)	23	(6)	25	(5)	81	(35)
D	15	(21)	0	(0)	4	(11)	19	(22)
E	69	(63)	0	(0)	8	(2)	77	(65)
F	77	(11)	0	(0)	8	(7)	85	(18)
G	26	(15)	28	(7)	2	(1)	56	(23)
H	99	(35)	0	(18)	15	(3)	114	(56)
I	0	(2)	0	(0)	1	(1)	1	(3)
K	8	(12)	16	(16)	2	(2)	26	(30)
L	23	(9)	68	(1)	16	(3)	107	(13)
M	122	(36)	171	(115)	66	(5)	359	(156)
N	21	(10)	0	(0)	6	(3)	27	(13)
O	131	(115)	5	(143)	23	(0)	159	(258)
P	44	(29)	55	(45)	2	(2)	101	(76)
R	31	(28)	5	(0)	0	(3)	36	(31)
S	26	(31)	2	(0)	5	(6)	33	(37)
T	33	(24)	33	(14)	12	(3)	78	(41)
U	24	(18)	11	(5)	0	(0)	35	(23)
W	44	(22)	4	(3)	14	(8)	62	(33)
X	23	(28)	0	(0)	3	(4)	26	(32)
Y	4	(6)	16	(34)	3	(1)	23	(41)
Z	16	(9)	0	(0)	0	(4)	16	(13)
AC	11	(50)	0	(0)	0	(1)	11	(51)
BD	49	(68)	48	(13)	12	(6)	109	(87)
RSV	265[1]	(42)	0	(0)	18	(0)	283	(42)
S:a	1 499[1]	(872)[2]	713	(770)	331[3]	(142)	2 543	(1784)

1) Vägtrafikskatt 202 st

2) 42 fall avser fall, där förundersökning påbörjats efter skattemyndighetens kontakt med åklagare/polis utan att åtalsanmälan gjorts

3) Härav 49 anmälningar som gjorts i samband med källskatterevision eller annan uppbördskontroll

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-31 13:44:19

Tabell 2

Anmälningar	1978	1979	1980	1981	%
Deklarationsbrott (2-6 §§)	651	674	872	1499	59
Uppbördsbrott (7-9 §§)	491	824	770	713	28
Försvårande av skattekontroll (10 §)	36	70	142	338	13
Summa	1178	1568	1784	2550	100

Tabell 3

LÄN	SUMMA ANMÄLNINGAR PER LÄN		
	Antal år 1981	Antal per 100 000 av medelfolkmängden	
		1981	(1980)
AB	676	54,1	48,5
C	89	46,0	18,3
D	25	12,4	11,0
E	85	27,0	22,3
F	87	36,0	7,5
G	56	40,5	18,9
H	115	58,2	33,4
I	2	4,4	6,8
K	26	21,1	24,4
L	110	49,1	5,8
M	377	61,2	28,3
N	27	14,7	8,3
O	181	31,1	44,7
P	106	31,3	23,5
R	43	16,8	14,5
S	35	15,1	16,8
T	80	36,1	18,5
U	36	17,3	11,1
W	69	29,7	19,4
X	77	32,1	15,9
Y	52	23,9	18,9
Z	17	15,4	11,8
AC	53	27,1	26,8
BD	162	76,4	41,2
S:a	2586	38,3	27,2

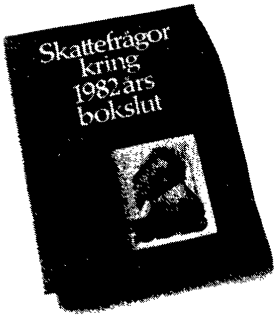
Tabell 4

Inkomstslag/Skatt	Antal	%-andel
Rörelse	421	34,2
Punktskatt	221	18,0
Tjänst (fåmansdelägare)	186	15,1
Tjänst (övriga)	169	13,7
Mervärdeskatt	120	9,7
Jordbruk	34	2,8
Tillfällig förvärvsverksamhet (fåmansdelägare)	14	1,1
Tillfällig förvärvsverksamhet (övriga)	27	2,2
Annan fastighet	5	0,4
Kapital	14	1,1
Förmögenhet	2	0,2
Arbetsgivaravgift	18	1,5

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-31 13:44:19

Vi tror inte att den här summan avhåller dig från att skaffa den här boken.

Boken heter "Skattefrågor kring 1982 års bokslut" – och är skriven av två av landets främsta skatteexperter. En ovärderlig hjälp för företagare inför kommande bokslut och deklaration. Här finns alla de viktiga nyheterna inför 1982 års bokslut.

Den här boken hade en strykande åtgång så länge den delades ut gratis. När vi förra året tog betalt för att täcka våra egna kostnader, minskade upplagan märkbart.

Vi tror inte att det berodde på priset, som är 18 kr, utan mer på att det var lite småkrångligt att beställa.

Så i år har vi gjort det lite enklare. Du skickar bara in det portofria svarskortet här nedan så kommer boken + inbetalningskortet i brevlådan.

Har du riktigt bråttom, går du in till ditt närmaste S-E-Bankskontor, så kan du köpa den rakt över disk.

JA TACK, SKICKA GENAST _____ EX AV "SKATTEFRÅGOR KRING 1982 ÅRS BOKSLUT". Jag betalar in 18:– (per bok) med det inbetalningskort som bifogas boken.

Namn _____

Adress _____

Postnr _____ Postadr _____

Frankeras ej. Portot betalas av S-E-Banken.

S-E-BANKEN

SVARSPOST

Kontonummer 10626125
103 80 STOCKHOLM

S-E-Banken
Lite enklare, lite bättre

Open access från www.skattenytt.se, 2026-10-31 13:44:19